OKRUGLI STOL UNAPREĐENJE OBRAZOVANJA ZA JAVNU UPRAVU: PROBLEMI, PRETPOSTAVKE I PERSPEKTIVE

UDK 35.08:378.35(497.5)(047)
378.35:35.08(497.5)(047)

Iva Lopižić, mag. iur.*

Dana 21. siječnja 2015. u prostorijama Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u organizaciji Pravnog fakulteta, Studijskog centra za javnu upravu i javne financije, te Instituta za javnu upravu održan je okrugli stol na temu *Unapređenje obrazovanja za javnu upravu: problemi, pretpostavke i perspektive*. Postojanje jasne veze između izvrsnosti institucija koje obrazuju i usavršavaju osobe za rad u javnoj upravi te visoke kvalitete i produktivnosti organizacija javne uprave odavno je prepoznato pa se rasprava o postojećem stanju i poželjnom pravcu razvoja hrvatskog sustava obrazovanja za javnu upravu nametnula kao neophodan odgovor akademske zajednice na društveni pritisak za reformom javne uprave s ciljem unapređenja efikasnosti i kvalitete njezinih usluga. Poticaj organizaciji okruglog stola dali su i predstavnici studenata, koje zanimaju poboljšanje kvalitete studija te mogućnost daljnjeg obrazovanja, a zatim i zapošljavanja.

Na okruglom stolu okupilo se više desetaka članova akademske zajednice, upravnih praktičara, studenata i ostalih zainteresiranih, a moderatorica uvodnih izlaganja i žive rasprave koja je uslijedila bila je Goranka Lalić-Novak, docentica na Katedri za upravnu znanost. Okrugli stol uvodnim izlaganjem otvorio je prof. dr. sc. Ivan Koprić, predstojnik Studijskog centra za javnu upravu i javne financije Pravnog fakulteta u Zagrebu, dajući uvid u postojeću strukturu, temeljne probleme i potencijalna rješenja za unapređenje sustava upravnog obrazovanja na zagrebačkom Sveučilištu. Nakon izlaganja prof. Koprića slijedila su izlaganja prof. dr. sc. Damira Borasa, rektora Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Hrvoja Sikirića, dekana Pravnog fakulteta u Zagrebu, dr. sc. Zorana Pičuljana, zamjenika ministra uprave, Siniše Kuhara iz Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika, mr. sc. Dragice Kemeter, pročelnice u Gradu Čakovcu, te Marka Glamočaka, predsjednika Sekcije prvostupnika Instituta za javnu upravu, koji su pristupanjem temi iz svoje specifične perspektive dali sveobuhvatan pregled sadašnjeg stanja i viđenje budućeg razvoja obrazovanja za javnu upravu.

Današnja struktura grane upravnog obrazovanja rezultat je zamjenjivanja starog pristupa, koji je naglasak stavljao na postdiplomsku razinu obrazovanja za javnu upravu, novim pristupom, koji zagovara vertikalno strukturiranje upravnog obrazovanja. Proces je, međutim, ostao nedovršen: pri Studijskom centru za javnu upravu i javne financije Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu organiziran je stručni studij javne uprave u trajanju od tri godine, uz koji se od 2013. izvodi i dvogodišnji specijalistički studij javne

* Iva Lopižić. mag. iur., asistentica na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

uprave, ali nakon kojeg studenti zbog binarnog sustava obrazovanja u RH (stručni i sveučilišni studiji u različitom su statusu) ne mogu upisati poslijediplomski studij, pa specijalistički studij javne uprave, za koji su posebno zainteresirani, ostaje rezerviran samo za diplomirane pravnike i politologe. Hrvatska je tako jedina europska država bez sustava upravnog obrazovanja koji bi sadržavao sve stupnjeve sveučilišnog upravnog studija. Uvodničari su se složili oko dva načina na koje se može ostvariti vertikalna prohodnost: izmjenom uvjeta za upis specijalističkog poslijediplomskog studija kojom će se omogućiti specijalistima javne uprave da se prijave za upis studija te utemeljenjem sveučilišnog diplomskog studija javne uprave, na kojem će se najbolji kandidati obrazovati za daljnje napredovanje u struci i znanosti. Sveučilišni studij javne uprave počivao bi na međufakultetskoj suradnji, čime bi se omogućio interdisciplinarni pristup upravnom obrazovanju, a studij javne uprave u kolokvijalnom govoru napokon bi se prestao nazivati „studijem upravnog prava", što je ostavljalo dojam da je javna uprava podvrsta prava, a ne samostalna disciplina. Važnost buduće suradnje svih sastavnica Sveučilišta pri izvođenju programa za javnu upravu osobito je naglasio rektor, izrazivši pritom podršku svim inicijativama koje bi promicale takav studij. Kao prijedlog unapređenja obrazovanja za javnu upravu dekan i prof. Koprić iznijeli su i ideju o organizaciji združenog doktorskog studija za javnu upravu sa stranim sveučilištima, u okviru kojeg bi se formirao znanstveni pomladak nužan za dugoročnu održivost studija u ovom području. Unapređenje sustava upravnog obrazovanja svakako implicira i osiguranje nastavnog kadra za izvođenje nastave, što bi značilo i obvezu resornog ministarstva u pogledu zapošljavanja novog te osiguranja napredovanja već zaposlenog nastavnog osoblja.

Osim pri Sveučilištu u Zagrebu, obrazovni programi iz javne uprave nude se na desetak drugih obrazovnih institucija u Republici Hrvatskoj. U razdoblju od 2009. do 2012. broj programa porastao je za čak 46%. Međutim, kvaliteta tih programa i nastave upitna je, što dovodi do inflacije završenih studenata s u znatnoj mjeri niskom razinom znanja, vještina i kompetencija. S obzirom na ograničenu apsorpcijsku moć javne uprave, prof. Koprić nužnim je prepoznao provjeru kvalitete tih studija i njihovu akreditaciju od strane struke.

Uvodničari su se osvrnuli i na mogućnosti zapošljavanja studenata upravnog studija, u čemu su glavnu riječ imali dr. sc. Zoran Pičuljan kao predstavnik javne uprave kao poslodavca, Marko Glamočak kao predstavnik studenata te mr. sc. Dragica Kemeter i Siniša Kuhar. Područje zapošljavanja studenata upravnih studija široko je i veliko, ali je politička volja da se zapošljavaju prikladno i kvalitetno obrazovani ljudi koji su uz obrazovanje stekli i etičke i vrijednosne temelje rada za opće dobro i u javnom interesu nedovoljno izražena. Upravno obrazovanje u društvu ima nedostatan dignitet, a stav tijela javne uprave prema prvostupnicima nije ohrabrujući, iz iskustva svojih kolega iznio je Glamočak. Čelnici tijela uglavnom imaju negativan stav prema službenicima koji se obrazuju, formalni uvjeti za raspored na radno mjesto prilagođavaju se partikularnim interesima, a cjeloživotno učenje nije na cijeni, rekao je iz svog iskustva rada u praksi g.

Kuhar, dok je mr. sc. Kemeter navela neka pozitivna iskustva Grada Čakovca s prvostupnicima javne uprave.

Nakon ove otvorene i konstruktivne diskusije u kojoj je pokazana svesrdna podrška rektora, dekana, studenata i ostalih sudionika okruglog stola daljnjoj izgradnji sustava upravnog obrazovanja pri Sveučilištu u Zagrebu i njegovoj adaptaciji globalnim trendovima, uslijedili su komentari, primjedbe i zaključci publike, koji su najviše bili usmjereni na isticanje specifičnosti javne uprave kao poslodavca, potrebi da prepozna kadar koji joj stoji na raspolaganju te ulozi Ministarstva uprave u pokretanju promjene. Okrugli stol okončan je zaključkom prof. Koprića da je tema prepoznata, podrška postoji, a zadaća je sada na struci, koja mora nastaviti ići istim putem i nadograđivanjem na već postignute rezultate ostvariti one ciljeve koji su na okruglom stolu istaknuti. Pisani prilozi s okruglog stola dostupni su na *web*-stranici Instituta za javnu upravu (www.iju.hr).